

Palvelujärjestelmän uudistamisohjelma

Valmistelun käynnistäminen

LUONNOS

Tausta

- Hyvinvointialueuudistus mahdollistaa sote-palvelujärjestelmän uudistamisen asiakaslähtöisesti ja peruspalveluita vahvistaen hyödyntäen integroitunutta järjestelmää.
 - HVA-strategia, palvelustrategia ja strategiset ohjelmat luovat tavoitetilaa ja kuvaavat keskeisiä uudistustarpeita sekä periaatteita, joilla uudistuksia toteutetaan.
 - Palvelujärjestelmän uudistamisessa tarkastellaan kaikkia toimintoja, aina erityisen vaativista palveluista ennaltaehkäiseviin palveluihin.
- Talouden tasapainottaminen vaatii merkittäviä ja vaikuttavia koko palvelujärjestelmää koskevia toiminallisia uudistuksia.
 - Hyvinvointialueen ennuste vuodelle 2023 on lähes 83 miljoonaa euroa alijäämäinen
- Kiinteistösuunnitelman valmistelu on aloitettava.
 - Kuntien kanssa tehdyt 3+1 vuokrasopimukset pitää arvioida 31.12.2024 mennessä.
- Henkilöstön saatavuuden ongelmat ja ikääntymisestä johtuva palvelutarpeen kasvu haastavat jo nyt nykyistä palvelujärjestelmää voimakkaasti.
- Toiminnan uudistaminen on välttämätöntä.

Palvelustrategia antaa suunnan palvelujärjestelmän uudistamiselle

Yhteiset toimenpiteet ja keinot

Keskitetyn asiakasneuvonta- ja palveluohjausyksikön valmistelu.

Lasten ja nuorten mielen- terveys- ja päihde- palveluiden kehittäminen.

Osastohoidon toiminnan uudistaminen ja kotisairaala- toiminnan kehittäminen.

Akuutisti sairaan iäkkään hoidon tarpeen arvioinnin ja palvelujen kehittäminen.

Ensihoidon tarkoituksen- mukaisen hallinto- ja toimintamallin selvittäminen ja siitä päättäminen vuoden 2023 aikana.

Lääkehoidon ongelmien ja niistä aiheutuvien kustannusten vähentäminen.

Liikkuvien ja digitaalisten palveluiden kehittäminen.

Suunterveyden kokonaisvaltaisen hoidon ja ennaltaehkäisyn vahvistaminen.

Kansallisen asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian toimeenpano.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen yhteistyö kotiin vietävissä palveluissa.

Hankintastrategian ja ostopalveluja koskevien toimintaperiaatteiden vahvistaminen.

Hoito- ja palvelupolkujen ja hoidon jatkuvuuden kehittäminen. Paljon palveluita käyttävien tavoittaminen.

Asiakaskokemuksen kunnioittaminen ja osallisuuden vahvistaminen.

Tiedolla johtamisen, palveluiden vaikuttavuuden ja kustannustietoisuuden lisääminen.

Kuntoutus osaksi kaikkia asiakaskohtaamisia.

Henkilöstövoimavarojen ja osaamisen vahvistaminen sekä varautuminen työvoiman saatavuuden haasteisiin.

Palveluverkon ja -valikoiman suunnitteluun vaikuttavat periaatteet

- Lainsäädäntö ja muu kansallinen ohjaus*
- Asukkaat, palvelutarve ja sen alueelliset vaihtelut
- Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus
- Työvoiman saatavuus ja sen paikalliset vaihtelut
- Hyvinvointialueen toimintaympäristö (esim. asiointi, työssäkäynti, maantieteellinen etäisyys, liikenneyhteydet, oppilaitokset, apteekit, muut julkiset palvelut ja muut hyvinvointialueet)
- Etäpalvelut, digitaaliset palvelut ja liikkuvat palvelut
- Toimintatapojen- ja mallien yhtenäistäminen, hyvien käytäntöjen juurruttaminen sekä integraatio
- Yksityisen toiminnan ja kolmannen sektorin toimipisteet ja palvelutuotanto, integroituminen hyvinvointialueen palvelutuotantoon
- Tilojen ja laitteiden tehokas ja taloudellinen käyttö sekä tilojen muuntojoustavuus

Tavoitteena julkisten palveluiden valinnanvapaus

- Alue- tai kuntarajat eivät rajoita liikkuvuutta.
- Hyvinvointialueen asukkaat voivat liikkua vapaasti ja valita heille sopivan palvelupisteen.
- Hyvinvointialueen resurssit, kuten henkilöstö, suunnitellaan ja kohdennetaan koko alueen käyttöön.

Palveluverkosta palveluiden verkostoksi

Toimenpiteet 2023–2025

- Edistämme palveluiden tuotantotavoissa lähipalveluiden lisäksi digitaalisia palveluita sekä etä- ja liikkuvia palveluita.
- Teemme tila- ja investointiselvityksen osana palveluverkon kehittämistä.
- Luomme ennuste-/simulointimallin palveluverkon kehittämiseen.
- Parannamme tilatehokkuutta yhteistyössä pelastustoimen kanssa.
- Yhtenäistämme toimintatapoja ja -malleja parhaiden käytäntöjen suuntaan.
- Kehitämme työvoiman oikeanlaista kohdentamista koko hyvinvointialueelle siten, että palvelujen tuotantokustannuksia voidaan pienentää.
- Kehitämme ammattihenkilöiden työnjakoa, erityistason konsultaatioita ja digitalisaatiota hyödyntäviä toimintamalleja.
- Siirrämme toiminnan painopistettä hyvinvointia ja terveyttä edistävään, ennaltaehkäisevään, kuntouttavaan ja avopainotteisempaan palvelurakenteeseen.

Ohjelmakaudella (2023–2025) lähipalveluverkkoon ei tule muutoksia. Tulevaisuuden palveluverkkosuunnitelman, lähipalveluiden konseptoinnin ja niiden palvelumuotoilun toteutamme vuoteen 2025 mennessä.

Kustannusvaikutukset

Palveluverkko ja -valikoima sopeutetaan hyvinvointialueen taloudellista kestävyyttä vastaavaksi samalla kun peruspalveluita vahvistetaan.

Valmistelussa työstetään skenaarioita päätöksentekoon

- Tulevaisuuden palvelujärjestelmä suunnitellaan skenaariotyöskentelynä
 - Suunnitellaan skenaarioiden toimenpiteet, niiden aikataulut ja arvioidaan kustannusvaikutukset sekä luodaan seurantamallin uudistusten toteuttamisen seurantaan.
- Keskeisintä uudistuksissa on hakea kustannusvaikuttavaa toimintamallien uudistamista esim:
 - Liikkuvat palvelut
 - Digitaaliset palvelut
 - ”Kivijalkapalvelut”
 - Uudistuvat toimintatavat
 - Etäpalvelut ja robotiikka

Kustannusvaikutukset

Palveluverkko ja -valikoima sopeutetaan hyvinvointialueen taloudellista kestävyyttä vastaavaksi samalla kun peruspalveluita vahvistetaan.

**Tavoitteena n. 30-50M€
pysyvä kustannusvaikutus**

R1. Vastaanottotoiminnan
ja alueellisen ESH sekä
aikuissosiaalityön uudistus

R2. Osastohoidon,
asumisen ja kotiin
vietävien palveluiden
uudistus

R3. Perhe- ja
vammapalveluiden
uudistaminen

Digitaalisten palveluiden
uudistaminen

Kiinteistöselvitys ja
toimitilaverkko

Hallinto ja tukipalvelut

R4. Yliopistollisen sairaalan uudistamisohjelma

- Erikoissairaanhoidon ydintoiminta, rakenteet, perustason ja erityistason integraatio, prosessit, hoidonporrastus ja hoitopolut.
 - Sairaaloiden ja päivystysten porrasteisuus, työnjako ja yhteistyö –selvitys (STM; syksy 2023)
- Uudistamisohjelman tavoitteiden määrittäminen syksyllä 2023 samanaikaisesti STM selvityksen kanssa.
 - Valmistelu käynnistyy arviolta 2024 alussa.

Alustava aikataulu

- Valmistelun käynnistäminen (syyskuu 2023)
- Viranhaltijavalmistelu syksy-talvi 2023, työryhmät.
- Ensimmäiset luonnokset työryhmistä valmiina (tammikuu 2024)
- Laaja-alainen toimielinkäsittely luonnoksista. Valtuusto, lautakunnat ja jaostot sekä vaikuttamistoimielimet ja henkilöstö; (talvi 2024)
- Hallituksen käsittely luonnoksista (talvi 2024)
- Sidosryhmäkuulemiset (kunnat, asukkaat) ja henkilöstö (kevät-kesä 2023)
- Hallituksen käsittely (kesä 2024)
- Aluevaltuuston käsittely (kesä 2024)